

Cele ustawy o Powszechnym Samorządzie Gospodarczym.

Dokument opracowany przez Federację PSG MSP.

Dzięki samorządowi gospodarczemu, społeczność przedsiębiorców ze zbiorowości indywidualnych, rozproszonych jednostek, staje się zorganizowaną zbiorowością publicznoprawną, czyli wspólnotą samorządową, wyposażoną we władztwo administracyjne.

W dniu dzisiejszym w Europie funkcjonują dwa podstawowe modele samorządu gospodarczego:

1. Kontynentalny, najlepiej reprezentowany w rozwiązaniach niemieckim i francuskim;
2. Anglosaski, realizowany w Wielkiej Brytanii, krajach skandynawskich i Polsce.

System kontynentalny charakteryzuje się powszechną przynależnością podmiotów gospodarczych do izby. Funkcjonuje w takich krajach jak Niemcy, Francja, Włochy, Grecja, Luksemburg, Holandia, Hiszpania, Austria, Słowacja czy Słowenia. W tym systemie izby gospodarcze mają pozycję związków publicznoprawnych, a każdy członek samorządu ma czynne i bierne prawo wyborcze do Rady Izby Przemysłowo – Handlowej. Członkiem powszechnego samorządu gospodarczego w tym modelu zostaje z mocy prawa każdy przedsiębiorca po uzyskaniu wpisu do rejestru (CEIDG lub KRS), bez konieczności zapisywania się i płacenia składki. System finansowany jest z budżetu państwa, w szczególności z odpisu od podatku VAT.

Drugi model oparty jest o prawo anglosaskie, które charakteryzuje się dobrowolną przynależnością do izb gospodarczych. Izby te funkcjonują na podstawie prawa prywatnego. Model ten przyjęły takie kraje jak Wielka Brytania, Belgia, Dania, Portugalia, Irlandia, Finlandia, Szwecja, Czechy, Węgry, Estonia, Łotwa, Litwa, Cypr, Malta, Bułgaria, Rumunia, Chorwacja i Polska. Poziom zrzeszenia przedsiębiorstw w izbach tego typu nie przekracza 10 %. Czy zatem tego typu Izby są reprezentacjami samorządu gospodarczego? Ze względów formalnoprawnych – oczywiście nie.

Polskie rozwiązania prawne opierają się na fakultatywnym charakterze relacji między przedsiębiorcami. I to jest główna słabość naszego samorządu gospodarczego, skutkująca jego marginalizacją przez władze rządowe i samorządowe. Nie widzą one potrzeby czynienia jakichkolwiek koncesji, na rzecz rozproszonego środowiska gospodarczego.

Powyższe oceny i opinie zostały oparte przede wszystkim na publikacji: Robert Kmiecik, Paweł Antkowiak, Adam Jaskulski „Pożądaný kierunek zmian modelu Samorządu Gospodarczego w Polsce”, Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM Warszawa – Poznań 2016 – str. 16, 54 i następne.

* * *

Podstawowe korzyści wprowadzenia powszechnego samorządu gospodarczego.

1. Świadczenie przedsiębiorcom usług mających na celu poprawę sprawności i efektywności ich przedsiębiorstw.
2. Wprowadzenie sprawnego sądownictwa gospodarczego.
3. Usunięcie dotychczasowych patologii funkcjonujących na styku polityka – biznes oraz administracja – biznes.
4. Zrównanie pozycji publiczno-prawnej samorządu terytorialnego i gospodarczego.
5. Nadzorowanie procesów przekształceń, restrukturyzacji i likwidacji przedsiębiorstw, które znalazły się w stanie upadłości.
6. Kształtowanie i nadzorowanie szkolnictwa zawodowego.
7. Uzyskanie inicjatywy ustawodawczej oraz prawa do wydawania rozporządzeń.

Naszym postulatem jest ustawowe wprowadzenie w Polsce powszechnego samorządu gospodarczego, opartego na modelu kontynentalnym, który był modelem obowiązującym w II Rzeczypospolitej Polskiej. Samorząd ten został zniszczony w czasie II Wojny Światowej przez Niemców, a po jej zakończeniu wyeliminowany z polskiego systemu prawnego przez władze komunistyczne. Znamienny jest fakt, że nie przywrócono go także po 1989 roku i nie zrobiono tego do dnia dzisiejszego.

Żadna z ekip politycznych, a także żadna z dużych organizacji gospodarczych w Polsce, tak naprawdę nie jest zainteresowana jego przywróceniem, w imię ochrony własnych, partykularnych interesów. Skutkiem tego wszyscy płacimy cenę funkcjonowania w Polsce modelu anglosaskiego, z jego mankamentami, które w Polsce prowadzą do szczególnych patologii gospodarczych, politycznych i społecznych.

Nasz projekt ustawy oparty jest w szczególności na rozwiązaniach wyprowadzonych z najlepszych wzorców i doświadczeń francuskich. Wynika to z faktu, że Niemcy poprzestali praktycznie bez zmian na swoim (swego czasu rewolucyjnym i gospodarczo skutecznym) projekcie samorządu gospodarczego, wprowadzonym w ramach planu Erharda. Natomiast Francja dokonała w międzyczasie daleko idących reform tego systemu, wyprzedzając w naszym odczuciu rozwiązania niemieckie.

Prezentowane tu założenia do projektu ustawy idą jednak znacząco dalej. Przede wszystkim pozwalają na usunięcie patologii funkcjonujących w Polsce na styku polityka – biznes oraz administracja – biznes, utrzymywanych przez wszystkie funkcjonujące dotąd partie polityczne. Wprowadzenie takiego projektu uniemożliwi dalsze funkcjonowanie praktyki zawłaszczania spółek Skarbu Państwa przez polityków, a spółek komunalnych przez samorządowców. Przedsiębiorstwa państwowe i spółki komunalne po 1989 roku stają się łupem wyborczym dla polityków. Umożliwiają im wyprowadzanie z budżetu Państwa gigantycznych pieniędzy. Umożliwiają polityczną korupcję polegającą na kupowaniu ludzi posadami w zarządach i radach nadzorczych spółek państwowych i komunalnych. Umożliwiają nepotyzm – obsadzanie lukratywnych stanowisk przez niekompetentnych krewnych i znajomych.

Krajowa Izba Przemysłowo – Handlowa Powszechnego Samorządu Gospodarczego powinna przejąć nadzór nad wszystkimi Spółkami Skarbu Państwa, oraz nadzór nad wszystkimi Spółkami Komunalnymi, z prawem do powoływania i odwoływania Rad Nadzorczych tych spółek oraz Zarządów tych spółek, zgodnie z zasadami przyjętymi w Rozporządzeniach. Krajowa Izba P-H PSG powinna określa

wymagania merytoryczne i formalne, jakie muszą spełniać kandydaci do Zarządów i Rad Nadzorczych Spółek Skarbu Państwa oraz Spółek Komunalnych, określa zasady i przeprowadza

konkursy na członków Zarządów i Rad Nadzorczych Spółek Skarbu Państwa oraz Spółek Komunalnych oraz określa

zasady wynagradzania członków Zarządów i Rad Nadzorczych tych Spółek. W razie konieczności powinna wprowadza

Zarządy komisaryczne do Spółek przynoszących straty lub prowadzących działalność z naruszeniem podstawowych zasad ekonomii i zarządzania przedsiębiorstwem.

PSG winien uzyskać

prawo do prowadzenia banku samorządowego, towarzystwa ubezpieczeniowego i innych instytucji finansowych, działających na rynku polskim i międzynarodowym. Członkowie PSG będą mogli z rabatami finansowymi nabyć akcje tych instytucji, uprawniające do udziału w dywidendzie.

Fakultatywne organizacje gospodarcze przedsiębiorców będą mogły nabyć Akcje uprzywilejowane, a członkowie PSG posiadający pewien minimalny pakiet akcji, będą mogli korzystać z usług tych

instytucji na warunkach preferencyjnych. Zniesie to monopol i dyktat finansowy dużych, głównie zagranicznych korporacji finansowych.

Państwo nie może prowadzić polityki protekcjonistycznej i musi na takich samych warunkach traktować firmy i kapitał rodzimy, jak i zagraniczny. Samorząd Gospodarczy planując własne inwestycje może preferować własne, czyli polskie firmy i polski kapitał. Dlatego PSG będzie wspierał i wzmacniał wszelkie inicjatywy na rzecz rozwoju polskich firm innowacyjnych, na rzecz tworzenia i rozwoju polskich sieci handlowych czy polskich firm przetwórstwa żywności, współpracujących z polskimi rolnikami na bazie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych.

Przedsiębiorcy przestaną być petentami bardzo często niekompetentnych urzędników administracji samorządowej. Zrównanie pozycji publiczno-prawnej samorządu terytorialnego i gospodarczego pozwoli przedsiębiorcom poczuć się rzeczywistymi współgospodarzami miast i gmin w kraju. Zatwierdzanie przez PSG wysokości podatków lokalnych i ich zróżnicowania ze względu na lokalizację na przykład sklepu czy restauracji, pozwoli uniknąć bankructw wynikających z nadmiernych i czysto mechanicznych obciążeń fiskalnych w stosunku do dochodów możliwych do rzeczywistego uzyskania. Jednocześnie zwolnienia podatkowe przestaną być uznaniową prerogatywą wójta, burmistrza i prezydenta miasta, generującą najrozmaitsze możliwości korupcyjne.

Zatwierdzanie planów zagospodarowania przestrzennego przez PSG pozbawi urzędników możliwości budowania fikcji rozwoju na papierze i dostosuje plany do realnych możliwości zagospodarowania terenu i jego zainwestowania. Zablokuje także możliwość świadczenia przez gminy niczym nie uzasadnionych przywilejów na rzecz wielkich inwestorów zewnętrznych, w zakresie finansowania na ich rzecz z pieniędzy lokalnych podatników budowy infrastruktury, przy jednoczesnej dyskryminacji w tym zakresie własnych obywateli i lokalnych przedsiębiorców.

Zadaniem organów PSG będzie prowadzenie wszechstronnej informacji gospodarczej, dotyczącej członków PSG. Pozwoli to na poszerzenie rynków zbytu i łatwiejsze kojarzenie dostawców usług z odbiorcami. Umożliwi łatwe powoływanie konsorcjów inwestycyjnych, produkcyjnych lub zadaniowych, a także inicjowanie inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Instytucje finansowe PSG będą mogły udzielać poręczeń kredytowych i oferować ubezpieczenie kredytów na korzystnych warunkach, w szczególności dla małych firm rozpoczynających działalność. W ramach inkubatorów przedsiębiorczości, mała firma rozpoczynająca działalność będzie przez kilka lat objęta pomocą i doradztwem, pozwalającym na uniknięcie błędów i usprawnienie zarządzania i produkcji. Dzisiaj pomoc dla rozpoczynających działalność jest fikcją – Powiatowy Urząd Pracy daje startującemu bezrobotnemu kilkadziesiąt tysięcy złotych, na podstawie nierealnego biznes-planu, po czym pozostawia go samego we wrogim środowisku administracyjnym. Taki pełen dobrej woli i optymizmu człowiek jest z góry skazany na klęskę, pozostaje z długami i nigdy już nie odważy się podjąć żadnej działalności na własny rachunek.

Utworzenie giełdy towarowo – usługowej, na którą będzie można wejść wyłącznie po uzyskaniu certyfikatu rzetelności wydanego przez Okręgową Izbę P-H, pozwoli na wyeliminowanie z obrotu tysięcy przestępców, którzy oszukują klientów pod parawanem wpisu do CEIDG lub KRS i z takiej „działalności gospodarczej” uczynili sobie sposób na życie. Afery Amber-Gold i Getback pokazują, że Państwo zupełnie nie radzi sobie z takimi mechanizmami oszustw.

Rekomendacja rzetelności udzielona przedsiębiorcy przez Okręgową Izbę P-H, będzie gwarancją dla klienta. Okręgowa Izba będzie miała najlepsze rozeznanie w kwestiach odpowiedzialności i wiarygodności przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na swoim terenie. Klient może na takiej podstawie uzyskać gwarancję odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania usługi lub zlecenia, przez rekomendowanego przedsiębiorcę. W przypadku pomyłki w rekomendacji, co oczywiście może się incydentalnie zdarzyć, odszkodowanie takie wypłaci Izba z ubezpieczenia od

odpowiedzialności cywilnej. Oczywiście PSG będzie udzielało tych gwarancji ubezpieczeniowych w ramach własnych towarzystw ubezpieczeniowo – finansowych, co znakomicie obniży koszty ryzyka finansowego.

Do zadań Regionalnych Izb P-H będzie także należało świadczenie przedsiębiorcom usług mających na celu poprawę sprawności i efektywności ich przedsiębiorstw, tworzenie projektów rozwoju i ożywienia gospodarczego poszczególnych obszarów i regionów kraju czy opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego gmin, miast i dużych obszarów kraju pod kątem rozwoju gospodarczego. PSG będzie także udzielał pomocy przedsiębiorcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej. W tym zakresie będziemy korzystali z doświadczeń amerykańskiej agencji Small Business Administration.

PSG będzie nadzorowała procesy przekształceń, restrukturyzacji i likwidacji przedsiębiorstw, które znalazły się w procesie upadłości. Sądy gospodarcze będą powoływały nadzorców, kuratorów i likwidatorów przeszkolonych przez PSG i przez PSG kontrolowanych. Wyeliminowane zostaną kolejne patologie polskiej gospodarki, polegające na prowadzeniu latami procesów likwidacji, w których cały zachowany jeszcze majątek idzie na koszty likwidacji i wynagrodzenie likwidatora, a dłużnicy i byli pracownicy nie mają szans na odzyskanie żadnych należności.

Krajowa Izba PSG będzie także mogła prowadzić zarząd niektórymi przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami komunalnymi, w drodze zlecenia, w celu podniesienia ich efektywności ekonomicznej – takimi jak, porty lotnicze, porty morskie, stocznie morskie, kopalnie czy huty.

Krajowa Izba PSG będzie inicjowała i rozwijała działalność inwestycyjną. Będzie ponadto opiniowała celowość i zasadność ekonomiczną wszelkich inwestycji projektowanych przez Państwo i finansowanych ze środków publicznych.

Powszechny Samorząd Gospodarczy będzie mógł prowadzić własne szkoły zawodowe i przejąć do prowadzenia szkoły powierzone. Do jego zadań będzie należało tworzenie planów rozwoju szkolnictwa zawodowego w Polsce, określanie podstaw programowych dla kształcenia w poszczególnych zawodach, określanie poziomu wymagań dla uzyskania świadectw i certyfikatów zawodowych, prowadzenie egzaminów potwierdzających uzyskanie określonych kwalifikacji zawodowych. PSG będzie także inicjował i prowadził inkubatory przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów innowacyjnych.

Wybierany w powszechnych wyborach Prezydent Powszechnego Samorządu Gospodarczego będzie miał inicjatywę ustawodawczą oraz prawo wydawania Rozporządzeń do ustaw uchwalonych z jego inicjatywy. Zadaniem Departamentu Prawnego przy Prezydencie PSG będzie przygotowywanie projektów ustaw i rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw, a także opiniowanie projektów ustaw rządowych. Departament ten będzie jednak przede wszystkim pracował nad uproszczeniem obowiązującego prawa gospodarczego. Jego zadaniem będzie przegląd obowiązujących ustaw i rozporządzeń gospodarczych pod kątem ich zmiany – uproszczenia lub uchylecia. Zadaniem Departamentu będzie także nadzór nad Sądami Gospodarczymi, w tym powoływanie i szkolenie sędziów Sądów Gospodarczych, analiza statystyczna orzecnictwa Sądów Gospodarczych i prowadzenie Biura Rzecznika Praw Przedsiębiorców.

Dla zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania struktur PSG oraz dla zapobiegania patologiom strukturalnym i organizacyjnym, zostanie, zgodnie z najnowocześniejszymi tego typu rozwiązaniami, stosowanymi w dużych światowych korporacjach, powołany Departament Kontroli Wewnętrznej (Controlling).